

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ 20ό ΑΙΩΝΑ (ΙΠ 2034)

Πληροφορίες μαθήματος:

Το συγκεκριμένο μάθημα αποτελεί μία διευρυμένη επισκόπηση για τις επιδράσεις των διαφόρων ρευμάτων της ευρωπαϊκής μουσικής πρωτοπορίας του 20ού αιώνα στη νεοελληνική έντεχνη μουσική, σε διαφορετικές χρονολογικές φάσεις, πριν και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και μία επέκταση της ιστοριογραφικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο έως και τις πρώτες δύο δεκαετίες του 21^{ου} αιώνα. Η διαδικασία του μαθήματος περιλαμβάνει, μέσω της ιστορικής εξέτασης της κάθε περιόδου, την ανάδειξη των κοινωνικών-ιδεολογικών-πολιτισμικών ζυμώσεων ως αφορμές για τη δημιουργία νέων καλλιτεχνικών και μουσικών τάσεων (τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό) και τους τρόπους που αυτές αφομοιώνονται και εκφράζονται ως καλλιτεχνική δημιουργία και ευρύτερη πολιτισμική έκφραση.

Πρόσωπα, ρεύματα, έργα και θεσμοί αντιπαραβάλλονται με τα πολιτισμικά φορτία της κάθε περιόδου, τις διεπιστημονικές σημάνσεις, τις πιο «αθέατες» μουσικές ιστορίες ή τη διασάλευση του «κανόνα», υπό κριτική, συγκριτική, επαγωγική και συμπερασματική σκοπιά. Η ιστορία του ελληνικού μουσικού μοντερνισμού εξετάζεται ως ένα κινητικό, μεταλλασσόμενο φαινόμενο, που συνδέεται με ζητήματα ιδεολογιών και ταυτοτήτων, κοινωνικής και οικονομικής συνθήκης, πολιτισμικών σημάνσεων και πολιτιστικών πολιτικών, ενώ η πρόσληψή του ερμηνεύεται ως διαρκής αναστοχασμός του ελληνικού παραδείγματος υπό μια πιο καθολική (global) προοπτική. Μέσα από την ιστορική, αναλυτική, αισθητική, ιδεολογική και κριτική επισκόπηση των σχέσεων μεταξύ της ελληνικής μουσικής πρωτοπορίας και του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος όπου αυτή διαμορφώθηκε και εξελίχθηκε, επιχειρούνται να απαντηθούν βασικά ερωτήματα σχετικά με τις παρακαταθήκες και προοπτικές της εγχώριας μουσικής ζωής και δημιουργίας, και των εκπροσώπων τους, στον ελληνικό 20ό —αλλά και 21ο— αιώνα.

Η πραγμάτευση του αντικειμένου περιλαμβάνει την ιστοριογραφική, μουσικοαναλυτική, υφολογική και αισθητικοϊδεολογική ανάδειξη των τρόπων καλλιτεχνικής έκφρασης και συνθετικής δημιουργίας από πρόσωπα, φορείς και θεσμούς που καθόρισαν αυτήν την εποχή μέσα σε ποικίλα ρεύματα, σχολές ή ρεπερτόρια. Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της μελέτης υποστηρίζεται από την εκτενή βιβλιογραφική τεκμηρίωση, η οποία λαμβάνει υπόψη τόσο την πλούσια επιστημονική παραγωγή των τελευταίων τριάντα ετών, από εποχής συστάσεως της ελληνικής ακαδημαϊκής μουσικολογίας, όσο και τα απολύτως πρόσφατα πορίσματά της, με αποτέλεσμα το παρόν μάθημα να αποτελεί και έναν ενημερωμένο οδηγό στις πιο πρόσφατες δευτερογενείς πηγές της νεοελληνικής μουσικής.

Λέξεις κλειδιά: ιστοριογραφία, πρωτοπορία, ελληνικότητα, συνθέτες, ύφος, υφή, ταυτότητες, μουσικά είδη, επιτέλεση, ερμηνευτές/σύνολα, φεστιβάλ, πολιτιστική πολιτική, πολιτισμική αποικιοκρατία, ψυχροπολεμική διπλωματία, πειραματικό μουσικό θέατρο, μεταμοντερνισμός.

Επισημαίνεται ότι το συγκεκριμένο μάθημα αποτελεί πεδίο ειδικότερων γνώσεων επάνω στο αντικείμενο της νεοελληνικής μουσικής και γι' αυτό συνίσταται στους/στις φοιτητές/-τριες που θα το δηλώσουν να έχουν ήδη ολοκληρώσει την παρακολούθηση του υποχρεωτικού μαθήματος Νεοελληνική Μουσική (ΙΠ1006).

Διδακτικά Συγγράμματα (Εύδοξος):

- Giorgos Sakallieros. *Dimitri Mitropoulos and His Works in the 1920s. The Introduction of Musical Modernism in Greece*. Athens: Hellenic Music Centre, 2016.
- Ιάκωβος Σταϊνχάουερ, *Η αισθητική σκέψη στη μουσική πρωτοπορία του 20ού αιώνα*. Αθήνα: Edition Orpheus, 2023.
- Γιώργος Σακαλλιέρος, *Όψεις του μουσικού μοντερνισμού στον ελληνικό 20ό αιώνα. Πρόσωπα, ρεύματα, έργα, θεσμοί*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2023. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-178> (το βασικό σύγγραμμα του μαθήματος, ελεύθερα διαθέσιμο online ως e-book).

Βοηθήματα:

Διαδικτυακή πλατφόρμα μαθήματος στο E-learning:

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=18717&notifyeditingon=1>

Περιλαμβάνονται:

- Εβδομαδιαίες παρουσιάσεις μαθήματος
- Αρχείο με εβδομαδιαία περίληψη μαθήματος, λέξεις/έννοιες κλειδιά, μουσικές ακροάσεις και αναζήτηση βιβλιογραφίας (θα ανεβαίνει στο Forum του μαθήματος 1-2 μέρες πριν την αντίστοιχη διάλεξη στην τάξη)
- Ηχητικό / οπτικοακουστικό υλικό (έργα του ελληνικού και διεθνούς μοντερνισμού).
- Παρτιτούρες
- Βιντεοδιαλέξεις διδάσκοντος από το MOOC "Introduction to New Music" (μέρους του διδακτικού υλικού της δράσης *Interfaces* για τη σύγχρονη μουσική, του ιδρύματος Ωνάση σε συνεργασία με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού)
- Υλικό βοηθητικής αρθρογραφίας
- Αναλυτική βιβλιογραφία του γνωστικού αντικειμένου
- Ιστότοποι για την ελληνική μουσική του 20ού και 21^{ου} αιώνα.

Το μάθημα έχει **5 ECTS**, είναι διάρκειας 3 ωρών και εξετάζεται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Πραγματοποιείται κάθε **Πέμπτη**, ώρα **14.00-17.00**, στην **αίθουσα 10**.

Πρώτο μάθημα, **Πέμπτη 3 Οκτωβρίου 2024**.

Ο διδάσκων,
Γιώργος Σακαλλιέρος